

LOIS PEREIRO, EN 40 PREGUNTAS

Caricatura de Lois Pereiro, original de Antonio Palla.

LOIS PEREIRO

2011

17 de maio, Día das Letras Galegas

EQUIPO:

LOIS PEREIRO EN 40 PREGUNTAS

1.- En que data se celebra o Día das Letras Galegas?

2.- A quen se lle adica este ano o Día das Letras Galegas?

3.- Fai unha caricatura de Lois Pereiro.

4.- A que cidade luguesa aparece ligada a vida de Lois Pereiro?

5.- A que se adicaba o taller que tiña o pai de Lois en Monforte?

6.- Como se chaman os dous irmáns de Lois?

LOIS PEREIRO 1

Ainda que a vida de Lois Pereiro aparece ligada á vila luguesa de Monforte de Lemos as súas orixes familiares sitúanse nas terras do Incio, na montaña de Lugo.

A familia paterna era de orixe máis humilde. Manuel, o avó, abriuse camiño como madeirista. Da súa unión con Pura Vila naceu un único fillo, Manuel, ao que mandaron a estudar Dereito a Madrid. Unha vez conseguido o título de avogado traballou unha tempada de pasante, aínda que rematou á fronte dun taller de cristalería en Monforte, no mesmo no que, anos máis tarde, traballaría o seu fillo Lois.

A familia materna proviña de Santa Cristina de Viso. Na vila luguesa do Incio, da chamada Casa Castelo, e era unha familia con máis solventes económica.

Ambas as dúas familias coincidían nas festas e había entre eles unha boa relación, produto da cal foi o matrimonio, en 1955, de Manuel Sánchez e Inés Pereiro. O matrimonio tivo tres fillos, Xosé Manuel, Lois e Inés.

O torreón, en Monforte de Lemos.

Lois Pereiro, á dereita, co seu irmán Xosé Manuel, nunha foto do colección dos Escobal. Arquivo familiar Sánchez Pereiro

MONFORTE-MADRID 2

Luis Ángel Sánchez Pereiro naceu o 16 de febreiro de 1958, domingo de Entroido, en Monforte de Lemos. Os seus primeiros anos de vida pasaron entre Monforte, durante o curso escolar, e as aldeas dos avós en Reáldigos e Santa Cristina no verán. En 1975, Lois, con dezasete anos, marchou a Madrid para estudar na universidade a carreira de Socioloxía. Pouco durou esta primeira experiencia madrileña para Lois, pois antes de rematar o primeiro trimestre do curso escolar regresou a Monforte, poñéndose a traballar na cristalería de seu pai. Un ano despois regresa a Madrid e matriculouse na Escola Oficial de Idiomas, onde estuda inglés, francés e alemán. Son os anos da transición á democracia e Lois asiste a recitais, concertos, proxeccións na FilMOTECA, viaxa por Gran Bretaña, Irlanda... Esta segunda etapa madrileña vai rematar traxicamente. No ano 1981 intoxicase pola inxesta de aceite adulterado de colza e decide deixar Madrid e voltar definitivamente a Galicia.

Local onde se localizaba a cristalería na que traballou Lois á volta de Madrid.

En Valdeorras (Ourense), no verán de 1975. Arquivo familiar Sánchez Pereiro

7.- Que día naceu Lois?

8.- Onde pasaba os veráns de pequeno?

9.- Que foi estudar a Madrid no ano 1975?

10.- En que traballou cando voltou a Monforte?

11.- Que tres idiomas estudou na Escola Oficial de Idiomas de Madrid?

A REVISTA LOIA 3

A participación de Lois Pereiro na revista *Loia*, onde publicará os seus primeiros poemas, prodúcese na súa segunda etapa madrileña, de volta do seu Monforte natal e cando decide estudar na Escola Oficial de Idiomas. En Madrid coincide con outros universitarios galegos, Antón Patiño, Manuel Rivas, Menchu Lamas, Piedad Cabo, César Antonio Molina, Reimundo Patiño, Fermín Bouza... *Loia* era unha revista editada en galego, nos primeiros anos da transición á democracia. Imprimíase con fotocopiadoras, utilizando as máquinas da vía pública que funcionaban con moedas. Desta revista só se editaron catro números. A experiencia remata cando voltan para Galicia, despois de rematar os seus estudos universitarios. Manuel Rivas e Xosé Manuel Pereiro. Lois continúa un tempo máis na capital do estado ata que resulta intoxicado polo aceite de colza desnaturalizado. A enfermidade aféctao, adelgaza, perde forza e comeza a adquirir unha forte rigidez corporal, así que decide voltar a Galicia.

Páxina interior da revista *Loia* co poema de Lois, «Sefiora posesa».

Lois, na súa casa madrileña. Arquivo familiar Sánchez Pereiro

13.- En que revista publica Lois os seus primeiros versos?

14.- En que idioma estaba publicada a revista *Loia*?

15.- Con que se intoxicou Lois Pereiro?

4 NA CORUÑA

Establecese na Coruña, na casa do seu irmán Xosé Manuel, vivenda que compartirían coa súa irmá pequena, Inés.

Nesta época traballa esporadicamente en dobraxes e guións para a TVG e noutros programas audiovisuais experimentais.

A Agrupación Cultural O Facho, da Coruña, concédelle, o 19 de novembro de 1982, o primeiro premio do seu Concurso Nacional de Poesía. É o único premio literario que Lois vai conseguir ao longo da súa vida.

Nos anos 1984 e 1985 participa en dous libros colectivos, *De amor e desamor*, publicados por Edicións do Castro, de Sada.

A poesía de Pereiro aparece na antoloxía *Después de la modernidad*, de Julia Barella, publicada no 1987, e man a man con Bernardo Atxega, Casariego e Luis Alberto de Cuenca.

Na antoloxía *Después de la modernidad* aparece a poesía de Lois, xunto coa de Atxega, Casariego, Cuenca...
Arquivo familiar Sánchez Pereiro

Caricatura de Lois.
Arquivo Xulio Gallego

16.- Que Asociación lle concedeu o seu único premio de poesía?

17.- Que título teñen os dous libros colectivos nos que participou Lois nos anos 1984 e 1985?

18.- Como se chama a antoloxía poética de Julia Barella na que aparecen os poemas de Lois?

5 AS FORZAS ATROCES...

Na Universidade Internacional Menéndez Pelayo, en agosto de 1986, realizouse un coloquio entre intelectuais, poetas e escritores baixo o título *Atlántico versus Mediterráneo*, no que participou Lois Pereiro, nun dos escasos actos públicos nos que adscricións a grupos.

Nestas xornadas prodúcese o chamado desembarco das Forzas a súa obra, con exposicións de arte de Lamazares, Leiro, Menichou a estrea da obra de Antón Reixa «*Atter-silava*»; unha mesa redonda na que intervéñen Pereiro xunto con Juan Cueto, Fermín Bouza, Manolo Romón, Antonio Colinas, Luis Racionero e José Manuel Costa; unha exposición de bandeiras galegas...

No acto inaugural das xornadas interprétase unha proposta para un novo himno galego, con música de Sinestro Total e baseado no poema «Galicia, gran carallo de sal», con letra dun poema de Manolo Romón.

Pazo da Magdalena, en Santander, sede da Universidade Internacional Menéndez Pelayo.

19.- Que título tiña o coloquio que se celebrou en Santander e no que participou Lois?

20.- Que dous grupos musicais participaron nun concerto na Universidade Internacional Menéndez Pelayo de Santander?

6 A OBRA

Poemas, 1981/1991 é o primeiro libro editado en solitario por Lois. Publicouse en maio de 1992 e nel recóllense os poemas escritos nos dez anos que se recollen no título. O deseño gráfico é de Fausto C. Isorna e nesta edición destaca a súa sobriedade. Non aparece ningunha foto nin páxinas.

O seu segundo libro *Poesía última de amor e enfermidade, 1992-1995* recolle os poemas escritos nos seus últimos catro anos de vida.

Este libro ten unha estrutura cronolóxica, dividida en tres partes: a primeira, de 1992 a 1994, coincidindo cunha recaída que case o leva á morte; unha segunda parte dedicada ao amor e ás gañas de aproveitar o tempo que se lle escapa das mans e, por último, a parte final, que é unha especie de sortilexio para fuxir da morte.

Ana Romani define este libro como a historia dunha recuperación a través do amor e da palabra, a dun camiño de volta dende o inferno hacia a vida.

Coa súa irmá Inés, na Coruña
Arquivo familiar Sánchez Pereiro

lois pereiro
poesía última de Amor e enfermidade
1992-1995
POSITIVAS

Poesía de amor e enfermidade, de 1992-1995 foi o último libro editado en vida por Lois.

21.- Como se chama o primeiro libro editado en solitario por Lois Pereiro?

22.- E cal é o título do seu segundo libro?

LA NAVAL 7

Da man de seu irmán e doutros compañeiros incorporábase, na Coruña, ao Consello de Redacción da revista *La Naval*, onde chega a publicar varios artigos: «Thomas Bernhard, o móvil do suicidio»; «Ezra Pound»; «O frío edificado»; «Dandys eterómanos e infames: O vicio como luxo.»

«O vicio é coma un luxo para quen coñece os ósos do fracaso e o doce veneno do pesimismo, Duque de Frenouse ou Señor de Phocas, Lorrain, Barbey ou Villiers De L'île finimansos de vicio nocturno e agulla de prata entre perfumos vellos, degustando esa «luxuria en collares» nos límites dos Imperios do Mal.

Dexenerando sempre en decadencia, nomes propios de sabios esquecidos pola alquimia da súa literatura, tormentas interiores.»

«Dandys eterómanos e infames: O vicio, como luxo.»

Lois Pereiro participou na publicación de *La Naval*, revista editada en Coruña.

Ilustración do seu artigo «Dandys eterómanos...» de revista *La Naval*.

23.- Onde se editaba a revista *La Naval*?

24.- Escribe o título de dous artigos publicados por Lois na revista *La Naval*.

LUZES DE GALIZA 8

Lois colaborou tamén na revista *Luzes de Galiza*, coa publicación de poemas e o ensaio «Módesta proposición para renunciar a facer xiraz e roda hidráulica dunha ciclística historia univérsica dunha ciclística historia univérsica dunha ciclística historia univérsica dunha ciclística historia univérsica».

Esta revista estaba editada por Edicións do Castro e dirixida por Manuel Rivas, contando no seu Consello de Redacción con Lino Braxe, Antón Baamonde, Xosé Díaz, Miguel Anxo Murado, Xavier Seoane e Xulio Valcarlos.

Luzes de Galiza, revista da que Lois foi colaborador, alcanzou un número especial, o 28, por mor do seu pasamento.

No número 27 de Luzes de Galiza, publicouse o texto en prosa de Lois, «Modesta proposición para renunciar...».

25.- Ademais de en *Loia* e *La Naval*, Lois colaborou noutra revista.

Arrodea o seu nome neste rebumbio.

TRIUNFO	MARCA
LUZES DE GALIZA	GOLFIÑO
NÓS	A NOSA TERRA

26.- De que era o aceite que provocou a intoxicación masiva no ano 1981?

27.- Cantos litros de aceite de colza foron retirados da circulación?

28.- En que data faleceu Lois Pereiro?

O ACEITE DE COLZA 9

O coñecido como caso da «síndrome tóxica» non foi, nin máis nin menos, que unha intoxicación masiva producida polo desvío de varias partidas de aceite de colza para o consumo humano. Un aceite que estaba destinado exclusivamente a usos industriais.

Este envelenamento afectou a miles de persoas, sobre todo de Madrid e localidades próximas de Castela-A Mancha e Castela-León. Houbo un total de 650 falecidos e 20.000 persoas afectadas.

A intoxicación polo consumo de aceite de colza pasa por ser a maior traxedia sanitaria da España contemporánea.

Co paso do tempo foise descubrendo o fio común de todos os afectados, o consumo de aceite de colza. Retiráronse da circulación máis de catro millóns de litros de aceite adulterado e os trinta e sete aceiteiros acusados pola introdución no mercado alimentario deste aceite foron condenados, polo Tribunal Supremo, a penas de cadea e ao pago de indemnizacións millonarias ás vítimas e aos seus familiares.

Un 24 de maio de 1996, o mesmo día no que se facía pública a sentenza do «aceite de colza», faleceu, no antigo hospital «Juan Canalejo» da Coruña, un dos afectados galegos do envelenamento masivo, o poeta Lois Pereiro.

Lois Pereiro, 1979
Arquivo familiar Sánchez Pereiro

POEMAS PARA UNHA LOIA 10

Esta serie de poemas, agrupados baixo o título *Poemas para unha loia*, foron escritos por Pereiro na súa última adolescencia e apareceron publicados na revista *Loia*, editada en Madrid, entre os anos 1975 e 1978. É a súa obra póstuma e na portada, inclúese unha foto dos seus avós paternos, Pura Vila e Manuel Sánchez, con Manuel, o pai de Lois.

Tamén se inclúe nesta obra o ensaio titulado «Modesta proposición para renunciar a facer xirar a roda hidráulica dunha cíclica historia universal», que aparecera publicado no número 27 da revista *Luzes de Galiza*, en 1996, sendo a última publicación efectuada en vida de Lois.

Este volume está prologado por Manuel Rivas e inclúe unha breve xustificación do poeta Manuel María que explica de maneira moi sinxela e clara a poesía e a obra de Lois.

No libro póstumo *Poemas para unha loia* recóllense as poesías publicadas por Lois na revista *Loia*.

Lois co poeta Manuel María na presentación do seu libro *Poemas de amor e enfermidade*, en Lugo, 1996. Arquivo familiar Sánchez Pereiro

29.- Que título levan a serie de poemas escritos por Lois e publicados na revista *Loia*?

30.- Como se chaman os avós de Lois que aparecen na foto da portada do libro *Poemas para unha loia*?

31.- Quen prologou o libro *Poemas para unha loia*? Arrodeia o seu nome.

XOSÉ TOMÁS   **ÁLVARO CUNQUEIRO**
XAVIER ALCALÁ
XABIER P. DOCAMPO
CARLOS CASARES   **MANUEL RIVAS**

Despois de ler o poema...

REMORSOS 11

A néboa en Monforte fumadora de opio
é a nai de siluetas furtivas
e saúde ó perigo que brilla
na face escura dos teus sonhos
a verquer nas veas a bágoa fatal.

E triste non dorme no fondo dos ollos
medrando no reflexo eterno
dos corpos afogados profecía
cando baño a navalla destas artes
no sangue doutro drama que se acolle
no refuxio da túa arte máis lene
coma unha man esférica que acepta.

«Eu son un deus sensual»
e cando cae o sol
fustrigo á beleza no mesmo cabalo.

Poemas, 1981/1991

O río Cabe ao seu paso baixo a ponte romana de Monforte de Lemos (Lugo)

34.- Quen é a nai de siluetas furtivas?

33.- Cando fustriga o autor á beleza no mesmo cabalo?

34.- Que río pasa por Monforte, a localidade natal de Lois Pereiro?

EDINBURG, EDINBURG 12

O tren fura paisaxes coma un piollo
 nos cabelos escuros de Escocia escurecida
 mentres veñen as mans
 do abreite alleo
 abrindo as portas daquel día de setembro
 cruzando o Mar do Norte cara ás Illas
 chegando a un Edinburg en sombra estraña
 baixándose do tren coa mente aberta.
 ¿Onde se deita a noite en Edinburg?
 ¿á esquerda do castelo de carbón diamante
 cun sol negro?

Poemas, 1981/1991

O castelo de Edinburg, en Escocia.

35.- A que cidade escocesa está adicado o poema de Lois?

36.- A que insecto se parece o tren cando vai furando as paisaxes?

37.- En que mes está ambientada a poesía *Edinburg, Edinburg*?

EN LEONBERG 13

«Bor a-leon, a-leon, a-leon,
 Bor a-leon, bor a-leon, a-leon»
 J. JIVICE
 (Columbarium, XI)

ABURRIDO
 un olor a café
 na indiferencia de Praga.
 Prumas na cabeza, verde artificial.
 Unha entrada excitante
 para un xogo final de namorados.

Un tenor azul canta o turno da pasión cando
 cae o único inocente.

Sobre o fondo exipcio
 a testa ladeada, de perfil.

Poemas para unha loía

Lois nun café da cidade alemá de Heidelberg, en 1992.
 Arquivo familiar Sánchez Pereiro

38.- Cal é o estado de ánimo do autor no poema *En Leonberg*?

39.- En que cidade di que sinte a indiferencia?

40.- Que canta o tenor azul?